

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 844

van **CATHY COUDYSER**

datum: 21 september 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Bodemvisserij - Geplande inperking

De kritiek over de (vermeende) negatieve effecten van bodemvisserij op het mariene milieu vormt al enige tijd een hot topic op het Europese politieke toneel en geeft aanleiding in sommige middens om te pleiten voor een verbod op bodemsleepvisserij in alle Europese wateren.

Op 14 juli vorig jaar stelde ik een vraag om uitleg (nr. 3951) naar aanleiding van een verontrustende passage in een niet-wetgevend Europees verslag over de Europese biodiversiteitsstrategie voor 2030 waarin uit bezorgdheid over de verstoring van de zeebodem ten gevolge van vissen met bodemtrawls verzocht wordt aan de Europese Commissie om het gebruik van bodemtrawls te beperken. De minister verduidelijkte toen dat zij deze aanbeveling interpreteerde als een oproep om alle mariene gebieden zo goed en zo duurzaam mogelijk te beheren en niet zozeer als een ongenueanceerde oproep tot het uitbannen van alle bodemsleepnetvisserij en dat hierover nog geen verder overleg in de schoot van de ministerraad had plaatsgevonden. De minister benadrukte ten slotte dat een minimale interactie met de zeebodem voor de visserij altijd noodzakelijk zal zijn maar dat het erop aankomt om de impact zo klein en duurzaam mogelijk te houden en verwees daarbij naar de aanpassingen die de Vlaamse vissers aan hun vaartuigen al aangebracht hebben en die hiertoe bijdragen.

Naar ik heb vernomen, werkt de Europese Commissie momenteel aan een actieplan om de visbestanden en mariene ecosystemen verder te beschermen in het kader van de EU-biodiversiteitsstrategie 2030.

In de februari-editie van hun blad meldt de Rederscentrale dat de mededeling van EU-Commissaris van Milieu, Oceanen en Visserij, Virginijus Sinkevicius begin dit jaar dat uit de publieke consultatie over dit actieplan naar voren is gekomen dat bodemvisserij beschouwd moet worden als het meest schadelijk voor het ecosysteem, de onmiddellijke aanleiding gevormd heeft voor vertegenwoordigers van visserijgemeenschappen uit veertien EU-lidstaten (waaronder ook België met de Rederscentrale) om zich te verenigen in een nieuwe alliantie (EBFA of European Bottom Fisheries Alliance). EBFA wil aan de hand van wetenschappelijke analyses alle negatieve beweringen over de eigen activiteiten bestrijden, bewijzen dat de bodemvisserij in alle EU-lidstaten voldoende gereguleerd (als gevolg waarvan meest kwetsbare visgronden waar nodig werden gesloten) en duurzaam is om zodoende de Commissie te overtuigen het beleidsplan om te zetten in pragmatische maatregelen die aansluiten bij de realiteit en zeker niet te voorzien in geleidelijke beperking en finaal uitfasering van de bodemvisserij.

Begin mei kwam in de plenaire vergadering van het Europees Parlement een niet-wetgevend Europees verslag 'Naar een duurzame blauwe economie in de EU: de rol van de visserij- en de aquacultuursector' voor te liggen met daarin opgenomen een verbod op bodemvisserij in alle mariene beschermde gebieden. Deze stelling werd via amendement nog afgezwakt tot "een verbod op het gebruik van schadelijke technieken in strikt beschermde mariene gebieden, overeenkomstig het best beschikbare wetenschappelijke advies".

Tot slot maakt de Rederscentrale ook melding van technische maatregelen unilateraal uitgevaardigd door het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen als gevolg waarvan alle boomkorvaartuigen per respectievelijk 13 juni 2022 en 1 januari 2022 niet meer mogen varen in de Britse zone van de Doggerbank en de volledige Noorse wateren. De Belgische visserij kent weinig activiteit op de Doggerbank maar heeft wel aanzienlijke visrechten in de Noorse wateren. Ik lees dat er gesprekken met Noorse autoriteiten lopen die tot nog toe geleid hebben tot een uitstel van inwerkingtreding van het verbod tot 1 juni 2022 en dat de Vlaamse overheid op aangeven van de sector heeft aangeboden aan de Noorse autoriteiten om de Belgische (boomkor)activiteiten in de Noorse zone wetenschappelijk te monitoren om zo aan te kunnen tonen en dat de impact beperkt blijft tot een aanvaardbaar minimum wat een drastische maatregel van een verbod overbodig maakt.

Op 15 september jl. kondigde de Europese Commissie daarenboven een verbod op bodemvisserij aan (tussen 400 en 800 meter diepte) in 87 gevoelige zones voor de kusten van Frankrijk, Portugal, Spanje en Ierland met een gezamenlijke oppervlakte van 16.000 km². De afbakening van deze kwetsbare gebieden tussen 400 meter en 800 meter diep past in de implementatie van een Europees besluit rond diepzeevisserij.

1. Hoe kijkt de minister aan tegen bovenvermelde, recente verwickelingen op het Europese toneel omtrent bodemvisserij?
2. Heeft de minister in de tussentijd al de mogelijkheid gehad om het standpunt van Vlaanderen kenbaar te maken bij de bevoegde Europese Commissaris evenals bij haar collega-ministers van Visserij?
3. Welke ondersteuning krijgt de Rederscentrale van het Departement Landbouw en Visserij evenals de Vlaamse onderzoeksinstituten voor het aanleveren van wetenschappelijke gegevens van de Vlaamse boomkoractiviteiten?
4. Dient er specifiek voor wat de Vlaamse boomkoractiviteiten betreft nog bijkomend wetenschappelijk onderzoek verricht te worden om de impact van de Vlaamse bodemvisserij correct te kunnen inschatten en volledige informatie te kunnen aanleveren aan de Commissie ter onderbouwing voor het Europese actieplan om de visbestanden en mariene ecosystemen verder te beschermen in het kader van de EU-biodiversiteitsstrategie 2030?
5. Kan de minister verduidelijken in welke mate het verbod op vissen met boomkor in de Noorse wateren effectief op 1 juni 2022 in werking is getreden dan wel of er bijkomend uitstel door de Noorse autoriteiten is verleend?
6. Kan de minister duidelijkheid scheppen over de exacte impact van dit voorliggende verbod in Noorse wateren voor onze Vlaamse vissers?
7. Hoe hebben de Noorse autoriteiten gereageerd op het voorstel om de Vlaamse boomkoractiviteiten in de Noorse wateren wetenschappelijk te monitoren (en verbod in afwachting daarvan nog niet in werking te laten treden)? Indien afwijzend, met welke motivering?

8. Zal de minister (al dan niet in samenspraak met haar Nederlandse collega) verdere acties ondernemen om (via de Europese Commissie) Noorwegen alsnog te overhalen dit verbod opnieuw in te trekken?
9. In de nasleep van de Brexit (en de vooropgestelde stapsgewijze afbouw van de Vlaamse visrechten in Britse wateren) werd in de zoektocht naar nieuwe visgronden in eerste instantie ingezet op het opnieuw verkennen van de Noorse wateren. Dit verbod doorkruist alle visserijactiviteiten van Vlaamse boomkorvaartuigen in de Noorse zone.

Naar welke andere, nieuwe visgronden zal de Vlaamse overheid haar inspanningen heroriënteren?
10. Kan de minister duidelijkheid scheppen over de exacte impact van het recentelijk aangekondigde Europese verbod op boomkorvisserij in de Europese wateren in het noordoosten van de Atlantische Oceaan voor de Vlaamse visserijvloot?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 844 van 21 september 2022

van **CATHY COUDYSER**

1. De recente ontwikkelingen in Europa verdienen bijzondere aandacht en worden door mijn diensten dan ook van nabij opgevolgd. Het gebruik van de boomkortetechniek is immers van groot belang voor het voortbestaan van onze sector, aangezien de soorten waar België traditioneel veel quota voor heeft, met deze techniek worden bevestigd. Er is de laatste jaren door de sector zeer veel geïnvesteerd in de verduurzaming van de boomkorvisserij (bijvoorbeeld via gebruik van SumWing, ecoroll, ...) en met onze boomkorvisserij hebben we al enige tijd ingezet op aangepast vistuig en verhoogde selectiviteit. Daar moet blijvend aandacht aan besteed worden.
2. In de marge van de Agrifish-Raad van 21 februari had ik samen met mijn Nederlandse collega al een onderhoud met de Commissaris Sinkevicius over de gevolgen van de Noorse boomkorban voor onze vloot. Na dit onderhoud werd deze ban nogmaals uitgesteld tot 1 oktober (eerder was er al een uitstel verleend tot 1 juni). Tijdens de Agrifish-Raad van 26 september vond er op diplomatiek niveau opnieuw een overleg plaats tussen Nederland en België, waarin verschillende mogelijke gezamenlijke initiatieven werden besproken. Ondertussen lijkt dit thema ook bij de Commissie op de agenda te staan. Wat de toekomstige EU-regelgeving betreft over haar actieplan, ook hierover werd overlegd met Nederland, maar dit is nog volop in ontwikkeling. België is niet rechtstreeks betrokken bij de diepzeevisserij.
3. Meerdere projecten bij het ILVO worden ondersteund vanuit het EFMZV. Daarnaast kunnen ook gegevens aangeleverd worden die ondersteuning bieden bij vragen rond duurzaamheid en de economische leefbaarheid. Specifieke vragen naar data vanuit de sectororganisaties worden door het Departement Landbouw en Visserij en het ILVO behandeld. Ook wordt er in het kader van het NDGP (National Data Gathering Plan) door de wetenschappers een jaarlijkse bemonstering uitgevoerd op vaartuigen met de boomkortetechniek.
4. Gezien de grote aandacht voor deze techniek op Europees vlak, is het aangewezen hier voldoende wetenschappelijk onderzoek naar te verrichten. Met project Benthis Nationaal werd hier reeds heel wat werk verricht. De aanvoer van vis uit boomkorvisserij is afgenomen van 87% in 2014 naar 70% in 2020. Het aantal vaartuigen dat uitgerust is met deze vistetechniek is in dezelfde periode gedaald van 65% naar 45%. Deze afname van het aandeel van de boomkorvisserij is vooral ten voordele van alternatieve technieken zoals plankenvisserij, passief tuig en flyshoot.
5. Het boomkorverbod, dat unilateraal door Noorwegen werd ingesteld, zou aanvankelijk in werking getreden zijn vanaf 1 januari 2022. Onder sterke druk van België en Nederland werd door de Europese Commissie een uitstel van dit verbod verkregen tot 1 oktober 2022. Via bilaterale onderhandelingen tussen de Europese Commissie en Noorwegen wordt geprobeerd om deze datum nog te wijzigen, of in het ideale geval het verbod ongedaan te maken.
6. Tot en met 2010 visten de Belgische vissers in de Noorse zone. Na een hiaat van 10 jaar, en in de nasleep van de Brexit, werden de historische rechten om in de Noorse visgronden te vissen terug opgehaald als mogelijk alternatief voor vissen in Britse

wateren. In 2021 zijn drie vaartuigen (2 plankenvissers en een zegenvaartuig) terug naar de Noorse zone getrokken, met ondersteuning van het Departement Landbouw en Visserij. In 2022 zou er een grootschalige boomkorcampagne in Noorse wateren hebben plaatsgevonden wegens de onzekerheid die lange tijd bestond rond deze datum, zijn er uiteindelijk maar 2 boomkorvaartuigen naar de Noorse zone uitgevaren, met als belangrijkste vangsten schol, kabeljauw, tongschar, zeeduivel en zeewolf.

Theoretisch gezien zouden 25 Belgische vaartuigen met boomkor in de Noorse zone mogen vissen. Voor een aantal soorten, zoals de kabeljauw, is het quotum beperkt, waardoor de 25 vaartuigen daar niet allemaal en zeker niet allemaal tegelijk kunnen vissen, omdat het voor elk vaartuig economisch rendabel moet zijn en er dus voldoende quota beschikbaar moet zijn.

De exacte impact van het verbod berekenen is dus moeilijk.

7. Tijdens de Noorse campagne 2022 heeft een van de vaartuigen voorgesteld om een wetenschapper aan boord mee te nemen, wat door het departement ten volle werd gesteund. De bemonsteringen werden uitgevoerd in het kader van het National Data Gathering Program (NDGP) en moeten daarom niet door de Noorse autoriteiten worden goedgekeurd.
8. België blijft in diverse fora aandacht vragen voor het boomkorverbod en heeft ook aan de Europese Commissie gevraagd om dit probleem op te nemen.
9. De Belgische vissersvloot is erg actief in heel wat EU-wateren, zoals de Zuidelijke en Centrale Noordzee, de westelijke wateren en de Golf van Biskaje. De vloot heeft toegang tot de kustwateren van Nederland en in bepaalde stroken met historische rechten, in de zone van zes tot twaalf mijl van Ierland, Denemarken en Frankrijk. De Noordzee is in 2019 de belangrijkste visgrond voor de Belgische visserij met een aandeel van 45% van het volume en 38% van de totale aanvoerwaarde in binnen- en buitenlandse havens. Daarna volgen het Oostelijk Kanaal en de Keltische Zee. Andere visgronden zijn het Bristol-Kanaal, de Ierse Zee, het Westelijk Kanaal en de Golf van Biskaje.

Door de Brexit en moeilijkheden in de Noorse zone, denkt de sector na over andere alternatieven zoals nu meer vissen in de Noordzee waar nog beschikbare quota zijn. Zeker in tijden waar de brandstofprijzen heel erg hoog en volatiel zijn is het oriënteren naar echt nieuwe en verre visgronden, waar België ook quota voor heeft, moeilijk. Onze vissers zitten immers al op zeer diverse visgronden.

10. Op 15 september 2022 heeft de Europese Commissie een uitvoeringsverordening aangenomen waarbij 87 gebieden worden gesloten voor alle bodemvistuigen, wat neerkomt op 17% van het gebied tussen 400 en 800 meter diepte van de EU-wateren van de noordoostelijke Atlantische Oceaan en 1,16% van de EU-wateren van de Noordoost-Atlantische Oceaan. Op dit moment treft dit verbod Frankrijk, Spanje, Portugal en Ierland, maar vooral de aanpak van de Commissie zorgde voor ongerustheid bij andere lidstaten, zoals België.